Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Навчально-науковий Інститут громадського здоров'я, біології,
контролю та профілактики хвороб
Кафедра менеджменту та маркетингу

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора ЗВО з науково-педагогічної
та навчальної роботи
_____Володимир ШКОЛЬНІКОВ
« 28 » серпня 2026року

РОБОЧА ПРОГРАМА
вибіркового освітнього компонента ВК 1.4

ЛІДЕРСТВО ТА КОРПОРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МЕДИЧНОГО БІЗНЕСУ

третій (освітньо-науковий) рівень
галузь знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
спеціальність І1 «Стоматологія»

2026 рік

Робоча програма освітнього компонента «Лідерство та корпоративна відповідальність медичного бізнесу» підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, кваліфікації доктор філософії зі стоматології

« 27 » серпня 2026 року. 22 с.

Розробник:

Інна ЛЕПЕТАН – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та маркетингу

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту та маркетингу Навчально-наукового Інституту громадського здоров'я, біології, контролю та профілактики хвороб

Протокол від «27» серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри менеджменту та маркетингу

_____ Юлія ГОЛОВЧУК

« 27 » серпня 2026 року

Схвалено методичною радою з медико-теоретичних дисциплін Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова

Протокол від «28» серпня 2026 року № 1

Голова методичної ради з медико-теоретичних дисциплін

_____ Олександр ОЧЕРЕДЬКО

« 28 » серпня 2026 року

ВСТУП

Програма вивчення освітнього компонента «Лідерство та корпоративна відповідальність медичного бізнесу» складена відповідно до ОНП «Стоматологія» (2026) третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» спеціальності І1 «Стоматологія», Стандарту вищої освіти зі спеціальності 221 «Стоматологія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 1023 від 15.11.2022 року.

Анотація освітнього компонента

Програма освітнього компонента «Лідерство та корпоративна відповідальність медичного бізнесу» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня освіти у вищих медичних навчальних закладах освіти України у відповідності до вимог Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (ECTS), заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження здобувача освіти необхідного для засвоєння освітнього компонента або її розділу.

Освітній компонент є вибірковим компонентом освітньо-наукової програми «Стоматологія», розрахована на 3 кредити, які здобувачі освіти засвоюють протягом 1 семестру на 1 році навчання.

Основним фокусом програми є отримання знань з освітнього компонента «Лідерство та корпоративна відповідальність медичного бізнесу», вивчення якої є необхідним для успішного засвоєння освітнього компонента циклу загальної підготовки.

Предметним напрямком програми є підготовка фахівців, здатних ефективно управляти закладами охорони здоров'я, впроваджувати лідерські стратегії, формувати етичні норми та реалізовувати практики корпоративної відповідальності медичного бізнесу.

Програма спрямована на формування умінь і навичок у сфері етичного управління, розвитку командної взаємодії, оцінки впливу соціальних ініціатив на репутацію закладів охорони здоров'я, а також забезпечення дотримання етичних стандартів у прийнятті управлінських рішень.

Робоча програма складена на основі:

освітньо-наукової програми «Стоматологія» підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кваліфікації «Доктор філософії», галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» спеціальності І1 «Стоматологія» у ВНМУ ім. М.І. Пирогова;

робочого навчального плану спеціальності І1 «Стоматологія» на 2026-2027 навчальний рік;

чинного Положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова.

1. Опис освітнього компонента

Програма освітнього компонента «Лідерство та корпоративна відповідальність медичного бізнесу» призначена для закладів вищої освіти МОЗ України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження здобувача освіти необхідного для засвоєння освітнього компонента або її розділу.

Видами навчальних занять освітнього компонента згідно з навчальним планом є: а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота здобувачів вищої освіти.

Поточна навчальна діяльність здобувачів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями. Рівень підготовки здобувачів визначається на підставі результатів тестування, письмової або усної відповіді на контрольні питання, розв'язуванні ситуаційних задач.

Підсумковий контроль засвоєння освітнього компонента здійснюється по його завершенню у формі заліку згідно навчального плану для спеціальності І1 «Стоматологія».

Предметом вивчення освітнього компонента є теоретичні засади та практичні уміння і навички лідерства, корпоративного управління і соціальної відповідальності в медичному бізнесі.

Міждисциплінарні зв'язки: Основні положення освітнього компонента можуть застосовуватися при вивченні таких освітніх компонентів: «Філософія науки, академічна доброчесність та етика дослідника», при проходженні педагогічної практики та підготовці дисертаційної роботи.

2. Мета та завдання вивчення освітнього компонента

2.1. *Метою викладання освітнього компонента є* підготовка фахівців, здатних ефективно управляти медичними колективами, розвивати власні лідерські якості та формувати командну взаємодію, спрямовану на досягнення високих результатів закладу охорони здоров'я.

2.2. *Основними завданнями* вивчення освітнього компонента «Лідерство та корпоративна відповідальність медичного бізнесу» є:

– формування системного розуміння сутності, принципів і сучасних концепцій лідерства в медичному бізнесі та закладах охорони здоров'я;

– формування знань про основні етичні принципи медичної практики, корпоративну та соціальну відповідальність закладів охорони здоров'я;

– оволодіння сучасними підходами до формування ефективного стилю управління, розвитку організаційної культури та командної взаємодії;

– розвиток здатності аналізувати етичні дилеми та соціально відповідальні зсасади управлінських рішень у медичному бізнесі;

– формування навичок організації командної роботи, розвитку лідерського потенціалу та ефективної міжкультурної комунікації;

– розвиток здатності використовувати емоційний інтелект, креативність та інноваційне мислення у професійній і управлінській діяльності;

– формування здатності застосовувати принципи корпоративної та соціальної відповідальності для забезпечення сталого розвитку закладів охорони здоров'я;

– формування готовності до лідерства в умовах кризових ситуацій, змін та впровадження інновацій у професійній діяльності.

2.3. *Компетентності та результати навчання,* формуванню яких сприяє освітній компонент.

Згідно ОНП «Стоматологія» освітній компонент забезпечує набуття здобувачами наступних компетентностей:

Інтегральна (ІК): Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми стоматології і дотичні міждисциплінарні проблеми, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності (ЗК):

– ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

– ЗК06. Здатність аналізувати інформацію та приймати обґрунтовані професійні рішення.

Спеціальні компетентності (СК):

– СК05. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики стоматології, виявляти проблеми, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі охорони здоров'я, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень в стоматології.

– СК08. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

– СК12. Здатність до лідерства, керування колективом. Лідерство у розробці та впровадженні інновацій у професійній стоматологічній та освітній діяльності.

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент:

– РН12. Організовувати роботу колективу (здобувачів вищої освіти, колег, міждисциплінарної команди); демонструвати авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності.

Результати навчання для освітнього компонента:

В результаті вивчення освітнього компонента здобувачі повинні:

Знати:

– сутність, принципи та сучасні концепції лідерства в медичному бізнесі;

– основні стилі лідерства та їх вплив на організаційну культуру, мотивацію і результативність колективу;

– принципи професійної етики та корпоративної відповідальності у сфері охорони здоров'я;

– основні підходи до аналізу та вирішення етичних дилем у медичній практиці та управлінській діяльності;

– сутність, принципи та напрями соціальної відповідальності закладів охорони здоров'я;

– принципи формування та функціонування ефективних професійних і міждисциплінарних команд;

– основи міжкультурної комунікації та роль емоційного інтелекту в командній роботі;

– принципи прийняття етично обґрунтованих управлінських рішень;

– сучасні інноваційні практики корпоративної та соціальної відповідальності у сфері охорони здоров'я;

– принципи антикризового лідерства та особливості управління колективом в умовах кризових ситуацій і змін.

Вміти:

– аналізувати управлінські ситуації та обирати відповідний стиль лідерства залежно від цілей, умов діяльності та особливостей колективу;

– застосовувати принципи професійної етики та корпоративної відповідальності під час прийняття управлінських рішень;

– виявляти та аналізувати етичні проблеми і дилеми у діяльності закладу охорони здоров'я та обґрунтовувати можливі шляхи їх вирішення;

– організовувати ефективну роботу колективу, розподіляти ролі та забезпечувати конструктивну взаємодію його учасників;

– використовувати комунікативні навички та емоційний інтелект для запобігання і врегулювання конфліктів у колективі;

– застосовувати креативні та інноваційні підходи до вирішення професійних і управлінських проблем;

– розробляти та обґрунтовувати заходи соціальної та корпоративної відповідальності закладу охорони здоров'я;

– аналізувати соціальні, етичні та організаційні наслідки управлінських рішень;

– застосовувати сучасні підходи до управління колективом в умовах кризових ситуацій, змін та невизначеності;

– демонструвати лідерські якості, самостійність, відповідальність та здатність ініціювати й підтримувати інноваційні зміни у професійній діяльності.

3. Інформаційний обсяг освітнього компонента

На вивчення освітнього компонента відводиться 90 годин – 3 кредити ЄКТС

Опис навчального плану з освітнього компонента (денна форма навчання)

Структура освітнього компонента	Кількість годин			СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього годин/ кредитів ECTS	Аудиторних				
		Лекцій	Практичних			
	90 годин/ 3 кредити	**14**	**16**	**60**	**1**	
Модуль 1 «Лідерство та корпоративна відповідальність медичного бізнесу» Змістових модулів 1	90 годин/ 3 кредити	14	16	60	1	ПК – залік

Примітка: 1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Аудиторне навантаження становить 33%, СРС – 67%.

Модуль 1. Лідерство та корпоративна відповідальність медичного бізнесу

Змістовий модуль 1. Сучасні підходи до лідерства та управління в закладах охорони здоров'я

Тема 1. Основи лідерства в медичному бізнесі. Поняття лідерства та його значення в медичній сфері. Типи лідерства: формальне й неформальне. Теорії лідерства. Харизма як фактор впливу. Роль емоційного інтелекту в лідерстві. Вплив лідера на поведінку персоналу. Особистісні риси ефективного лідера. Стратегії лідерства в умовах кризи. Лідерство в інноваційному середовищі. Формування лідерських навичок у менеджерів. Лідерство та прийняття рішень. Взаємозв'язок між лідерством і мотивацією персоналу. Лідер як агент змін. Етика поведінки лідера. Психологічні особливості лідерства. Лідерство у мультидисциплінарних командах. Вплив на пацієнтоорієнтовану культуру. Гендерні особливості лідерства. Оцінка ефективності лідерства.

Тема 2. Етика в медичній практиці через призму основних концепцій та підходів. Особливості етики в медичній практиці. Основи біоетики. Етика лікаря та менеджера в медичній сфері. Принципи медичної етики та етика технологій. Пацієнт як суб'єкт етичного вибору. Конфіденційність і право на приватність. Етичне ставлення до вразливих груп. Етика комунікації з пацієнтом. Протидія дискримінації у медичній практиці. Медична етика і права людини. Роль етичних комітетів у закладах охорони здоров'я. Конфлікт інтересів. Етика клінічних досліджень. Етичні норми у медичному маркетингу. Відповідальність за професійні помилки. Професійна та корпоративна етика. Етика телемедицини. Міжнародні етичні стандарти. Кодекс медичної етики України. Етична культура закладу охорони здоров'я.

Тема 3. Соціальна відповідальність у закладах охорони здоров'я. Поняття та сутність соціальної відповідальності. Види соціальної відповідальності. Соціально відповідальні практики та стратегічне планування. Добровільні ініціативи медичних організацій. Законодавча база та міжнародні стандарти. Корпоративна соціальна відповідальність у медицині. Взаємодія з громадами та громадськими організаціями. Екологічна відповідальність закладів охорони здоров'я. Благодійність та волонтерство. Соціальні програми для пацієнтів. Підтримка працівників: здоров'я, навчання, безпека. Звітування про соціальну відповідальність. Репутаційний ефект впровадження корпоративної соціальної відповідальності. Роль керівництва у впровадженні та просуванні корпоративної соціальної відповідальності. Соціальна відповідальність під час епідемій і криз. Партнерство з освітніми закладами. Роль PR у формуванні соціального іміджу. Вимірювання ефективності корпоративної соціальної відповідальності. Етичний маркетинг як частина корпоративної соціальної відповідальності.

Тема 4. Управлінські стилі та їх вплив на організаційну культуру. Класифікація управлінських стилів. Авторитарний стиль: переваги та недоліки. Демократичний стиль у медичних організаціях. Ліберальний стиль та його наслідки. Ситуаційний підхід до вибору стилю. Вплив стилю управління на мотивацію персоналу. Роль лідера у формуванні стилю. Спільне прийняття рішень. Культура довіри у закладі охорони здоров'я. Організаційна поведінка та стиль управління. Конфлікти та стиль керівництва. Вплив стилю на якість медичних послуг. Гнучкість управлінця в умовах змін. Етичні особливості стилів управління. Гендер і стиль

керівництва. Міжкультурні відмінності стилів. Управління через цінності. Впровадження інновацій і стиль керівництва. Формування команди відповідно до стилю. Розвиток організаційної культури через стиль управління.

Тема 5. Етичні дилеми у медичному бізнесі. Поняття етичної дилеми. Клінічні рішення та конфіденційність. Етика реклами медичних послуг. Баланс між прибутком і пацієнтськими потребами. Проблема інформованої згоди. Зловживання посадою. Відмова у наданні послуг з етичних причин. Корупція в медичному бізнесі. Лобізм і фармацевтичні компанії. Конфлікт інтересів між лікарем і менеджером. Продаж персональних медичних даних. Вибір між життям кількох пацієнтів. Обмеження доступу до нових технологій. Етика платних послуг. Проблема дарунків лікарям. Етичність медичних експериментів. Генетичне тестування та етика. Використання ШІ в діагностиці. Залучення пацієнтів у клінічні дослідження.

Тема 6. Лідерство та командна робота в закладах охорони здоров'я. Командоутворення в закладах охорони здоров'я. Лідер як фасилітатор команди. Комунікація та мотивація в команді. Ролі в медичній команді. Вирішення конфліктів у команді. Міжпрофесійна взаємодія. Системи підтримки командної роботи. Ротація ролей у команді. Командна відповідальність за результат. Інструменти оцінювання командної роботи. Стратегії підвищення ефективності команд. Командна робота в умовах стресу. Навички емоційної компетентності. Баланс влади у команді. Роль наставництва в команді. Спільне прийняття рішень. Профілактика вигоряння в команді. Управління знаннями в команді. Приклади успішних команд у медицині.

Тема 7. Роль етики у прийнятті управлінських рішень. Етичні принципи у менеджменті. Роль цінностей у процесі прийняття рішень. Дилеми в управлінні персоналом. Етичний менеджмент у кризових ситуаціях. Етичні рішення у сфері фінансування. Врахування інтересів пацієнтів. Етика при оцінці ефективності працівників. Стандарти етичного аудиту. Прозорість рішень. Вплив культури організації. Участь пацієнтів у прийнятті рішень. Етика взаємодії з партнерами. Ризики неетичних управлінських практик. Політика конфлікту інтересів. Роль етичних кодексів. Формування етичної стратегії. Приклади етичного лідерства. Аналіз кейсів етичних рішень. Соціальні наслідки управлінських рішень. Навчання етичному прийняттю рішень.

Тема 8. Інноваційні практики соціальної відповідальності у закладах охорони здоров'я. Цифрові платформи для пацієнтів. Мобільні додатки для здоров'я. Освітні кампанії у соцмережах. Інновації у системі зворотного зв'язку. Віртуальні консультації для незахищених верств. Тренінги для пацієнтів із хронічними хворобами. Партнерство з ІТ-сектором. Інновації в екологічному менеджменті. Гейміфікація здорового способу життя. Big Data для соціального аналізу. Електронні платформи доброчинності. Інклюзивний дизайн закладів охорони здоров'я. Соціальні проєкти для ветеранів. Онлайн-школи для доглядачів. Телеаналітика потреб громад. Дистанційна підтримка пацієнтів. Краудфандинг для медичних проєктів. Функціонування «розумних лікарень» у ролі соціальних інститутів. Кращі світові практики інноваційної корпоративної соціальної відповідальності.

Тема 9. Антикризове лідерство в закладах охорони здоров'я. Поняття кризового лідерства у медицині. Основні принципи антикризового управління. Вплив кризових ситуацій на поведінку медичного персоналу. Лідерство і прийняття

рішень в умовах невизначеності. Стратегії підтримки персоналу у кризовий період. Роль емоційної стабільності лідера у кризах. Організація комунікації під час надзвичайних ситуацій. Лідерство у випадку дефіциту ресурсів. Алгоритми реагування на медичні виклики. Взаємозв'язок між кризовим лідерством і безпекою пацієнтів. Приклади світових лідерів у медицині під час криз. Методи оцінки ефективності антикризового лідерства.

Тема 10. Міжкультурна комунікація та емоційний інтелект у командній роботі. Поняття міжкультурної комунікації у закладі охорони здоров'я. Основні бар'єри у міжкультурному спілкуванні. Роль емоційного інтелекту в управлінні командою. Вплив культурних відмінностей на командну роботу. Компоненти емоційного інтелекту. Толерантність як фактор ефективності міжкультурної взаємодії. Використання емоційного інтелекту для запобігання конфліктам. Методи розвитку емоційного інтелекту у медичних працівників. Практики формування мультикультурної культури в організаціях. Зв'язок емоційного інтелекту з рівнем довіри в команді. Приклади міжкультурної співпраці у закладі охорони здоров'я. Міжнародні стандарти комунікації у мультикультурних командах.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	всього	у тому числі		
		л	п	с.р.с
1	2	3	4	5
Модуль 1. Лідерство та корпоративна відповідальність медичного бізнесу				
Змістовий модуль 1. Сучасні підходи до лідерства та управління в закладах охорони здоров'я				
Тема 1. Основи лідерства в медичному бізнесі *СРС. Аналіз стилів лідерства у медичному бізнесі з урахуванням переваг, недоліків та прикладів практики*	8	2	-	6
Тема 2. Етика в медичній практиці через призму основних концепцій та підходів *СРС. Основні етичні концепції в медичній практиці та їх застосування в управлінні закладом охорони здоров'я*	8	-	2	6
Тема 3. Соціальна відповідальність у закладах охорони здоров'я *СРС. Формування стратегії соціальної відповідальності закладу охорони здоров'я, ключові напрями та показники ефективності*	10	2	2	6
Тема 4. Управлінські стилі та їх вплив на організаційну культуру *СРС. Вплив демократичного стилю управління на розвиток позитивної організаційної культури в закладі охорони здоров'я*	10	2	2	6
Тема 5. Етичні дилеми у медичному бізнесі *СРС. Етичні ризики в управлінні платними медичними послугами на основі аналізу сучасних викликів*	8	-	2	6
Тема 6. Лідерство та командна робота в закладах охорони здоров'я *СРС. Побудова ефективної медичної команди з урахуванням ролі лідера та факторів успіху*	10	2	2	6
Тема 7. Роль етики у прийнятті управлінських рішень *СРС. Використання етичних принципів при прийнятті управлінських рішень у кризових ситуаціях у закладі охорони здоров'я*	8	2	-	6
Тема 8. Інноваційні практики соціальної відповідальності в закладах охорони здоров'я *СРС. Інноваційні проєкти соціальної відповідальності в закладах охорони здоров'я на прикладі українського та міжнародного досвіду*	10	2	2	6
Тема 9. Антикризове лідерство в закладі охорони здоров'я *СРС. Аналіз стратегій управління у медичних кризових ситуаціях крізь призму досвіду пандемій, катастроф і надзвичайних станів*	10	2	2	6
Тема 10. Міжкультурна комунікація та емоційний інтелект у командній роботі. Залік *СРС. Розвиток емоційного інтелекту та міжкультурних комунікативних навичок у командній роботі*	8	-	2	6
Усього за Модуль 1	**90**	**14**	**16**	**60**
Всього за освітній компонент	**90**	**14**	**16**	**60**

Аудиторне навантаження денної форми навчання становить 33%, СРС – 67%

5. Теми лекцій

№	Тема заняття	Кількість годин
		Денна форма
1.	Тема 1. Основи лідерства в медичному бізнесі	2
2.	Тема 3. Соціальна відповідальність у закладах охорони здоров'я	2
3.	Тема 4. Управлінські стилі та їх вплив на організаційну культуру	2
4.	Тема 6. Лідерство та командна робота в закладах охорони здоров'я	2
5.	Тема 7. Роль етики у прийнятті управлінських рішень	2
6.	Тема 8. Інноваційні практики соціальної відповідальності в закладах охорони здоров'я	2
7.	Тема 9. Антикризове лідерство в закладі охорони здоров'я	2
Всього		**14**

6. Теми практичних занять

№	Тема заняття	Кількість годин
		Денна форма
1.	Тема 2. Етика в медичній практиці через призму основних концепцій та підходів	2
2.	Тема 3. Соціальна відповідальність у закладах охорони здоров'я	2
3.	Тема 4. Управлінські стилі та їх вплив на організаційну культуру	2
4.	Тема 5. Етичні дилеми у медичному бізнесі	2
5.	Тема 6. Лідерство та командна робота в закладах охорони здоров'я	2
6.	Тема 8. Інноваційні практики соціальної відповідальності в закладах охорони здоров'я	2
7.	Тема 9. Антикризове лідерство в закладі охорони здоров'я	2
8.	Тема 10. Міжкультурна комунікація та емоційний інтелект у командній роботі. Залік	2
Всього		**16**

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені програмою.

8. Самостійна робота

№	Тема	Кількість годин
		Денна форма
1	Тема 1. Аналіз стилів лідерства у медичному бізнесі з урахуванням переваг, недоліків та прикладів практики	6
2	Тема 2. Основні етичні концепції в медичній практиці та їх застосування в управлінні закладом охорони здоров'я	6
3	Тема 3. Формування стратегії соціальної відповідальності закладу охорони здоров'я, ключові напрями та показники	6

	ефективності	
4	Тема 4. Вплив демократичного стилю управління на розвиток позитивної організаційної культури в закладі охорони здоров'я	6
5	Тема 5. Етичні ризики в управлінні платними медичними послугами на основі аналізу сучасних викликів	6
6	Тема 6. Побудова ефективної медичної команди з урахуванням ролі лідера та факторів успіху	6
7	Тема 7. Використання етичних принципів при прийнятті управлінських рішень у кризових ситуаціях у закладі охорони здоров'я	6
8	Тема 8. Інноваційні проєкти соціальної відповідальності в закладах охорони здоров'я на прикладі українського та міжнародного досвіду	6
9	Тема 9. Аналіз стратегій управління у медичних кризових ситуаціях крізь призму досвіду пандемій, катастроф і надзвичайних станів	6
10	Тема 10. Розвиток емоційного інтелекту та міжкультурних комунікативних навичок у командній роботі	6
Всього		**60**

9. Індивідуальні завдання

Підготовка доповідей до участі у наукових конференціях, написання наукових статей та тез за результатами науково-практичного дослідження або огляду наукових джерел з певної наукової або практичної проблеми тощо.

Основні напрямки для науково-дослідницької роботи здобувача освіти:

1. Сучасні концепції та моделі лідерства у закладах охорони здоров'я.
2. Етичне лідерство та його роль у формуванні довіри до закладів охорони здоров'я.
3. Управлінська культура й стилі керівництва в закладах охорони здоров'я.
4. Формування ефективної командної взаємодії в мультидисциплінарному середовищі.
5. Етичні стандарти в діяльності медичних керівників та персоналу.
6. Пацієнтоорієнтована етика як основа взаємодії «лікар – пацієнт – організація».
7. Корпоративна соціальна відповідальність у закладах охорони здоров'я.
8. Репутаційний капітал закладів охорони здоров'я і соціальна відповідальність.
9. Виклики цифровізації: етичні засади телемедицини та електронного здоров'я.
10. Етична експертиза управлінських рішень у сфері медичного бізнесу.
11. Лідерство в умовах криз.
12. Соціальна справедливість і забезпечення рівного доступу до медичних послуг.
13. Особливості етичної співпраці закладів охорони здоров'я із фармацевтичними компаніями.
14. Лідерство жінок у медичному менеджменті: виклики та перспективи.

15. Внутрішня корпоративна культура як чинник ефективності та соціальної відповідальності закладів охорони здоров'я.

10. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів включає теоретичну підготовку до практичних занять, самостійне здобуття знань за темами, які не входять до плану аудиторних занять, аналіз та узагальнення інформації при підготовці до підсумкових занять з модулів освітнього компонента та підсумкового контролю з освітнього компонента.

11. Форма і методи навчання

Форма навчання: денна. В умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій або надзвичайного стану (особливого періоду) форма здобуття освіти може бути змінена.

Традиційні методи навчання: словесні; наочні; практичні.

Методи контролю як методи навчання (контролю з боку викладача, самоконтролю, взаємоконтролю, самокорекції, взаємокорекції).

12. Методи контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної і практичної підготовки. Рівень підготовки здобувачів: визначається на підставі результатів тестування, письмової або усної відповіді на контрольні питання, розв'язуванні ситуаційних задач, перевірці виконання самостійної роботи, оцінці практичних вмінь і навичок.

Знання здобувача освіти з теми та певного розділу оцінюють традиційною оцінкою згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова.

Підсумковий контроль засвоєння освітнього компонента проводиться у формі заліку відповідно до Основних положень організації освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова та навчального плану ОНП «Стоматологія».

Критерії оцінювання засвоєння теоретичних знань та виконання практичних навичок під час поточного та підсумкового контролю

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка **«відмінно»**
Оцінка **«добре»**
Оцінка **«задовільно»**
Оцінка **«незадовільно»**.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка **«відмінно»**.
Оцінка **«добре**.
Оцінка **«задовільно»**.
Оцінка **«незадовільно»**.

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка **«відмінно»** виставляється здобувачу освіти, який глибоко і всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних та практичних знань.

Оцінка **«добре»** виставляється здобувачу освіти, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позицій її значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі підручника, методичних рекомендацій.

Оцінка **«задовільно»** виставляється здобувачу освіти, який знає базові поняття та визначення з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не розуміє управлінських і економічних аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється здобувачу освіти, який не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного та практичного матеріалу.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка **«відмінно»** виставляється здобувачу освіти, який знає хід та послідовність самостійної навчально-дослідницької роботи для виконання практичного завдання, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок, та вірно з чіткими формулюваннями узагальнень та висновків.

Оцінка **«добре»** виставляється здобувачу освіти, який допускає неточності при виконанні дослідження, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому, акуратно оформлює результати практичного заняття.

Оцінка **«задовільно»** виставляється здобувачу освіти, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при виконанні дослідження, не може продемонструвати повну правильну послідовність практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється здобувачу освіти, який не може продемонструвати виконання практичної навички, зазнає значних труднощів при виконанні досліджень, порушує порядок виконання практичної роботи.

Оцінювання виконання тестових завдань та ситуаційних завдань під час поточного контролю

Оцінка **«відмінно»** виставляється здобувачу освіти, який при проведенні тестового контролю допускає не більше 10% неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100%). Під час розв'язання тестових завдань надає правильні відповіді на всі питання до тесту.

Оцінка **«добре»** виставляється здобувачу освіти, який під час тестового контролю допускає не більше 20% помилок (обсяг правильних відповідей 80-89%). Під час розв'язання тестових завдань надає правильні відповіді на більшість питань до тесту.

Оцінка **«задовільно»** виставляється здобувачу освіти, який робить помилки не більш, ніж в 40% тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79%). Під час розв'язання тестових завдань надає правильні відповіді тільки на деякі питання до тесту.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється здобувачу освіти, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60% тестових завдань. Під час розв'язання тестових завдань не може надати правильні відповіді на питання до тесту.

Оцінювання самостійної роботи здобувача вищої освіти

Оцінювання самостійної роботи здобувача здійснюється під час поточного контролю засвоєння тем відповідного змістового модулю на підставі усної відповіді на теоретичне питання, тестування та розв'язання ситуаційних задач з теми для самостійного опанування.

Оцінювання індивідуальної роботи здобувача освіти

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти оцінюється до 12 балів.

13. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль засвоєння освітнього компонента здійснюється у формі заліку. Підсумковий контроль зараховують, якщо здобувач засвоїв освітній компонент в повному обсязі, про що свідчить поточне оцінювання кожного практичного заняття.

14. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Нарахування балів за освітній компонент проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова шляхом конвертації середньої арифметичної оцінки поточної успішності здобувача освіти за універсальною 200-бальною шкалою. До нарахованих балів за поточну успішність додаються індивідуальні бали (за умови їх зарахування на підставі успішного виконання індивідуальних завдань).

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння освітнього компонента – 200 балів. Мінімальна кількість балів становить 122 бали.

Результати складання студентом заліку фіксуються у відомості успішності із зазначеною кількістю балів та відміткою «зараховано» або «незараховано». Здобувачу освіти не зараховують освітній компонент, якщо кількість отриманих балів менше 122, або вивчення дисципліни виконано в неповному обсязі, про що свідчить академічна заборгованість.

Бали за підсумковий контроль та поточну успішність здобувачів деканат вносить у програму Контингент і ранжує їх. Ранжування проводять на підставі отриманих балів за освітній компонент згідно національної шкали та шкали ЄКТС.

Отримані бали за освітній компонент конвертуються згідно національної шкали та ЄКТС (для заліку) наступним чином:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
180-200	**A**	зараховано
170-179,99	**B**	
160-169,99	**C**	
141-159,99	**D**	
122-140,99	**E**	
60-121,99	**FX**	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	**F**	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

15. Методичне забезпечення освітнього компонента

1. Силабус.
2. Робоча програма.
3. Лекційний матеріал з мультимедійним забезпеченням.
4. Методичні рекомендації для практичних занять.
5. Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів.
6. Тести для контролю засвоєння тем практичних занять.

16. Рекомендована література

Основна

1. Калениченко Р.А. Психологія: навч. посібник для підгот. здобувачів бакалаврського першого рівня вищ. освіти спец. «Професійна освіта»/ Р.А. Калениченко, І.М. Мороз, Є.О. Телебенєва. Київ : Ліра-К, 2026. 376 с. URL: https://repositary.knuba.edu.ua/handle/123456789/18379

2. Кацавець Р.С. Психологія розвитку особистості: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2024. 152 с. URL: https://alerta.kiev.ua/img/cms/PDF/Kacavec_Psiholog_rozv_osobyst_Zmist.pdf?srsltid=AfmBOooChadhxk0y-A3L9c0Gg01A93YRNa0e3L5eSEoC8CuDteq_5LUG

3. Когут Я.М. Психологія управління : навчальний посібник / Когут Я.М., Пряхіна Н.О., Жидецький Ю.Ц., Кіржецький Ю.І., Поцюрко О.Ю. ; за ред. Я.М. Когута. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 210 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/8591

4. Криворучко О.М. Управління персоналом підприємства : навч. посіб. / О.М. Криворучко, Т.О. Водолажська ; Харків. нац. автомоб.-дор. ун-т. – 2-е вид. доп. і перероб. – Харків : ФОП Панов А. М., 2025. – 332 с. – ISBN 978-617-8534-45-5. URL: https://dspace.khadi.kharkov.ua/handle/123456789/27816

5. Михаліцька Н.Я., Яцик М.Р. Лідерство та комунікації в організації: навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 512 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/8174

6. Пономарьов О.С., Середа Н.В., Чеботарьов М.К. Формування і діяльність управлінської команди проєкту: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Підручник НТУ «ХПІ»», 2023. 57 с. URL: https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/63701

7. Черчик Л.М. Технології самоменеджменту та лідерство: конспект лекцій / Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк. 2025. 61 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/28470

Допоміжна

1. Abdul-Rahim H.Z. et al. Leadership and management skills for student nurses: a scoping review. *BMC nursing.* 2025. Т. 24. № 1. (111). P. 1-14. DOI: https://doi.org/10.1186/s12912-024-02603-7

2. Abdul-Rahim H.Z., Abdul-Mumin K.H. Enhancing leadership and management skills in midwifery through optimised mentorship. *British Journal of Midwifery.* 2025. Т. 33. № 1. p. 14-20. DOI: https://doi.org/10.12968/bjom.2024.0046

3. Adeoye M.A., Baharun H., Munawwaroh I. Transformational Leadership in Education: Harmonising Accountability, Innovation and Global Citizenship. *Kharisma: Jurnal Administrasi dan Manajemen Pendidikan.* 2025. Т. 4. № 1. p. 14-30. DOI: https://doi.org/10.59373/kharisma.v4i1.68

4. Ahsan M.J. Cultivating a culture of learning: the role of leadership in fostering lifelong development. *The learning organization.* 2025. Т. 32. № 2. p. 282-306. DOI: 10.1108/TLO-03-2024-0099

5. Buryk Z., Piatnychuk I., Biloshkurskyi M. Leadership, management, and socio-economic adaptation: Contemporary challenges and strategic perspectives. *International Journal of Organizational Leadership.* 2025. Т. 14. № 1 Special Issue. 2025. DOI: 10.33844/ijol.2025.60450

6. Doan H.H., W.W. The impact of leadership styles on learning and work outcomes of Generation Z employees: a systematic literature review. *The Learning Organization.* 2026. Т. 33. № 1. p. 110-128. DOI: https://doi.org/10.1108/TLO-10-2024-0317

7. Friman S. The characteristics of leadership and their effectiveness in quality management in healthcare-A systematic literature review and a content analysis. *Health services management research.* 2025. Т. 38. № 1. p. 37-49. DOI: 10.1177/09514848241254921

8. Fruk L.D., Ribarić H.M., Licul I. Leadership styles and employee performance in non-profit organizations: the mediating role of employee motivation and creativity. *The South East European Journal of Economics and Business.* 2026. Т. 21. № 1. p. 1-14. DOI: 10.2478/jeb-2026-0001

9. Hadiatullah D. et al. The Effect Of Democratic Leadership And Work Environment On Employee Performance Through Job Performance. *EKOMBIS REVIEW: Jurnal Ilmiah Ekonomi dan Bisnis.* 2026. Т. 14. № 1. p. 643-658. DOI: https://doi.org/10.37676/ekombis.v14i1.9152

10. Heim I., Laker B., Tabaeifard S.J. Responsible leadership: A systematic literature review, theoretical framework, and future research directions. *Journal of Business Research.* 2026. Т. 203. p. 115801. DOI: https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2025.115801

11. Hrynchak N., Motuzka O. The key administrative competencies of managers required for company development in the bani world. *Economics – Innovative and Economics Research Journal.* 2023. № 1(11). p. 289-305. DOI: 10.2478/eoik-2023-0012

12. Muss C., Tüxen D., Fürstenau B. Empathy in leadership: a systematic literature review on the effects of empathetic leaders in organizations. *Management Review Quarterly.* 2026. Т. 76.№ 1. p. 333-369. DOI: https://doi.org/10.1007/s11301-024-00472-7

13. Sergiienko T.I. Development of spiritual and intellectual qualities in future specialists in the field of management. *Spiritual and intellectual upbringing and teaching of youth in the XXI century.* 2025. № 7. p. 96-100. DOI: http://https//doi.org/10.58962/2708-4809.SIUTY.2025.04

14. Shakilla U., Saputro E.P. Revolutionizing Management: The Role of AI and Technology in Modern Leadership Practices. *Solo International Collaboration and Publication of Social Sciences and Humanities.* 2025. Т. 3. № 01. p. 53-68. 10.61455/sicopus.v3i01.235

15. McKay A., MacDonald K., Longmuir F. The emotional intensity of educational leadership: A scoping review. *International Journal of Leadership in Education.* 2024. DOI: 10.1080/13603124.2022.2042856

16. Tigre F.B., Henriques P.L., Curado C. The digital leadership emerging construct: A multi-method approach. *Management Review Quarterly.* 2025. Т. 75. № 1. p. 789-836. DOI: https://doi.org/10.1007/s11301-023-00395-9

17. Varyvoda K., Gordenko S. Structure and assessment of emotional leadership in human resource management of higher education institutions. *Scientia et Societus.* 2024. № 3(2). p. 57-69. DOI: https://doi.org/10.69587/ss/2.2024.57

18. Білеуш А.І. Роль корпоративної соціальної відповідальності у стратегічному розвитку підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. № 4. С. 123-126. DOI: https://doi.org/10.37634/efp.2024.4.25

19. Буняк Н. Лідерство в системі менеджменту організації. *Економіка та суспільство.* 2024. № 64. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-92

20. Бойко Л.М., Лаврик Н.В. Ключові чинники розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні. *Ефективна економіка.* 2024. № 4. DOI: http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.4.20

21. Бутенко Д.С., Сороченко Д.М. Формування програми корпоративної соціальної відповідальності бізнес-структур. *Ефективна економіка.* 2024. № 1. DOI: https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.1.58

22. Гбур З.В., Білошкурська Н.В. Роль трансформаційного лідерства у сприянні організаційним інноваціям. *Публічне управління і політика.* 2025. № 1. С. 39-46. DOI: 10.70651/3041-2498/2025.1.05

23. Гаркуша А.О. Особливості підходів до застосовуваності застережень про неконкуренцію в медичній практиці в контексті етико-правових міркувань. *Полтавський правовий часопис.* 2023. № 1. С. 23-43. DOI: https://doi.org/10.21564/2786-7811.1.290456

24. Головчук Ю.О., Паламаренко Я.В., Лепетан І.М. Комунікаційний менеджмент як складова стратегічного управління організацією. *Інвестиції: практика та досвід.* 2025. № 13. С. 31-38. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.13.31

25. Головчук Ю.О., Паламаренко Я.В., Рисинець Т.П. Формування психологічної стійкості кадрів в умовах стратегічних змін. *Ефективна економіка.* 2025. № 7. DOI: https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.7.14%20

26. Головчук Ю.О., Паламаренко Я.В., Рисинець Т.П., Герасимюк К.Х. Тренінги і консультування як інструменти управління проєктами в системі сучасного маркетингу. *Інвестиції: практика та досвід.* 2025. № 18. С. 28-36. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.18.28

27. Головчук Ю.О., Карачина Н.П., Ночвіна О.А. Роль маркетингового консалтингу в системі бізнес-консалтингових послуг. *Інвестиції: практика та досвід.* 2025. № 11. С. 7-13. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.11.7

28. Головчук Ю.О., Карачина Н.П., Дибчук Л.В., Рисинець Т.П., Середницька Л.П. Роль менеджменту у забезпеченні транспарентності як основного принципу маркетингу у медичній сфері. *Ефективна економіка.* 2025. № 2. DOI: https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.2.22

29. Головчук Ю.О., Галаченко О.О., Ночвіна О.А., Дибчук Л.В., Мазур Г.М. Кадровий менеджмент та стратегічне планування у сфері охорони здоров'я в Україні. *Інвестиції: практика та досвід.* 2025. № 1. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.1.44

30. Головчук Ю. Трансформація лідерства в закладах охорони здоров'я в умовах Європейських тенденцій та глобальних викликів. Управління та інновації в освіті : досвід, проблеми та перспективи : збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 21-22 листопада; 2024 р.). Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2024. С. 13-16. URL: https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/10497

31. Головчук Ю.О. Менеджмент конфліктів у закладах охорони здоров'я. Медіація та Університети 1.0: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (15 листопада 2024 р., Чернівці)/редкол.: Амелічева Л., Гаврилюк Р., Горецька Х., Романадзе Л. та ін. – Чернівці: 2024. 520 с. С. 348-351. URL: https://dspace.vnmu.edu.ua/123456789/9916

32. Дюжев В.Г., Подрез О.І., Дюжев О.В. Компаративний аналіз управління соціальною відповідальністю підприємств: зарубіжний досвід. *Економіка. Фінанси. Право.* 2024. № 8. С. 121-126. DOI: https://doi.org/10.37634/efp.2024.8.25

33. Єрмаков М.А., Карпенко І.О. Механізм активізації соціально відповідальної діяльності підприємств в Україні. *Бізнес Інформ.* 2024. № 4. С. 290-299. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-4-290-299

34. Ігнатюк В.В., Навроцька Т.А., Гончар Т.М., Цюман Є.С. Менеджмент організації: теоретичні основи та інноваційні підходи до управління. *Актуальні питання економічних наук.* 2025. № 7. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.14759520

35. Князєва Т.В., Ороховська Л.А. Соціальна відповідальність реклами як компонент соціально-відповідального маркетингу. *Економічний простір.* 2024. № 189. С. 137-142. DOI: https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-25

36. Козуб Р.О. Теоретичні основи еволюції корпоративної соціальної відповідальності в системі менеджменту підприємства. *Інвестиції: практика та досвід.* 2024. № 15. С. 178-182. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.15.178

37. Корицька О., Наконечна А. Ґендерні аспекти менеджменту та підприємництва в Україні: регіональний аналіз у період воєнного стану. *Сталий розвиток економіки.* 2026. № 1 (58). С. 37-43. DOI: https://doi.org/10.32782/2308-1988/2026-58-6

38. Кримчак Л., Слободянюк І. Управління емоційним інтелектом як ключова лідерська якість сучасного менеджера. *Development Service Industry Management.* 2026. № 1. С. 231-235. DOI: https://doi.org/10.31891/dsim-2026-13(29)

39. Крисько Ж. Проблема лідерства в сучасному менеджменті. *Економіка та суспільство.* 2024. № 68. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-203

40. Кузик О.В. Соціальна відповідальність маркетингових комунікацій українського агробізнесу в умовах діджиталізації. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 15. С. 119-126. DOI: 10.32702/2306-6814.2024.15.119

41. Лепетан І.М. Бренд-менеджмент та комунікаційні стратегії в охороні здоров'я: ключові аспекти та значення. *Ефективна економіка.* 2025. № 1. DOI: http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.1.34

42. Лепський М. Осмислення поняття «лідер» у диджиталізованому світі. *Humanities Studies.* 2025. № 22 (99). С. 57-67. DOI: https://doi.org/10.32782/hst-2025-22-99-07

43. Лях Ю.І. Лідерство в публічному управлінні: перспективи розвитку в Україні. *Університетські наукові записки.* 2022. № 3 (87). С. 106-115. DOI: 10.37491/UNZ.87.8

44. Міщук Є.В. Соціальна відповідальність в управлінні персоналом у публічному секторі в контексті євроінтеграції. *Суспільство та національні інтереси.* 2024. № 4. С. 1240-1251. DOI: https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-4(4)-1240-1251

45. Морозова Л. Соціальна відповідальність бізнесу: сучасний стан та перспективи розвитку. *Інвестиції: практика та досвід.* 2024. № 8. С. 38-42. DOI: 10.32702/2306-6814.2024.8.38

46. Мунтян І., Седіков Д., Палвашова Г. Жіноче лідерство у контексті розвитку корпоративної культури та ефективного управління командою. *Bulletin of the Academy of Labor, Social Relations and Tourism. Series: Economics, Psychology and Management.* 2026. № 7. DOI: https://doi.org/10.54929/3041-2390-2026-07-04-02

47. Огінок С.В., Когут М.В., Когут А.В. Етика та корпоративна соціальна відповідальність у міжнародному бізнесі. *Київський економічний науковий журнал.* 2024. № 4. DOI: 10.32782/2786-765X/2024-4-24

48. Петруненко Я.В. Шляхи стимулювання бізнесу до соціально відповідальної поведінки та поваги до прав людини у сфері економіки. *Науковий*

вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 83 (1). С. 340-345. DOI: https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.1.51

49. Похідня Б. Етика в інформаційному менеджменті: захист персональних даних. *Економічний простір.* 2025. № 197. С. 212-216. DOI: https://doi.org/10.30838/EP.197.212-216

50. Прігунов О.В., Станіславенко А.В. Вплив лідерів думок медіапростору на світогляд та мовну культуру українського. *Теоретичні і прикладні аспекти інформаційної, бібліотечної та архівної справи.* 2024. Т. 2, № 1. С. 68-79. DOI: https://doi.org/10.31558/2786-8915.2024.1.6

51. Пухай О.А. Адаптаційні стратегії HR менеджменту у соціально-трудовій сфері у кризових умовах. *Актуальні питання економічних наук.* 2026. № 19. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.18356222

52. Салій Б. Вплив моделі лідерства на фінансові результати освітньої організації. *Економіка та суспільство.* 2025. № 71. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-81

53. Савчук В.О., Дунаєвська Т.О., Поленкова М.В. Психологія лідера та командоутворення. *Гуманітарний форум.* 2025. Т. 3. № 2. С. 67-76. DOI: https://doi.org/10.60022/3(2)-9-GF

54. Сердюк А.М., Риган М.М., Скалецький Ю.М. Етика і культура безпеки в медичній практиці. *Реабілітація та паліативна медицина.* 2023. № 1. С. 138. DOI: 10.15574/IJRPM.2023.8.138

55. Сімон К.І., Крячкова Л.В., Захаров С.В., Зайцев В.В. Використання цифрових компетентностей для формування лідерського та управлінського потенціалу у здобувачів вищої медичної освіти. *Клінічна та профілактична медицина.* 2024. № 3. С. 115-124. DOI: https://doi.org/10.31612/2616-4868.3.2024.14

56. Сошников А.О. Спонукання суб'єктів господарювання до соціально відповідальної поведінки: окремі інструменти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2024. Вип. 83(1). С. 403-412. DOI: https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.1.60

57. Співаков І.І. Ретроспективний аналіз ідей формування якостей ціннісного лідерства особистості. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»).* 2025. № 2. С. 978-988. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-2(48)-978-988

58. Томах В.В., Дорошенко Т.М., Тимошенко Ю.В. Стилі лідерства та їх вплив на управління підприємством. *Економіка та суспільство.* 2024. № 60. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-149

59. Трушевич Г. Лідерство в умовах політичних трансформацій: аналіз стійкості лідерів під час криз. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія.* 2026. № 22. С. 331-338. DOI: https://doi.org/10.32782/2312-1815/2025-22-39

60. Хахула Б., Хахула Л. Лідерство в умовах воєнних та посткризових економік: соціологічний аналіз. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації.* 2026. № 3-4. С. 158-166. DOI: https://doi.org/10.35774/ibo2025.03-04.158

61. Ці К. Сучасний стан формування лідерських якостей у закладах освіти Китаю. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»).* 2025. № 1. С. 1232-1242. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-1(47)-1232-1242

62. Чередник Л.М., Ці Кунь Зміст і структура поняття «лідерські якості». *Суспільство та національні інтереси.* 2025. № 2. С. 417-428. DOI: https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-2(10)-417-428

63. Черчик Л. Моделі лідерства та команди проєкту. *Economic journal of Lesya Ukrainka Volyn National University.* 2025. Т. 2. № 42. С. 108-116. DOI: 10.29038/2786-4618-2025-02-108-116

64. Чумакова Г.В., Пасічнюк В.В. Лідерство в кризових умовах: публічне управління під час воєнного стану. *Успіхи і досягнення у науці.* 2024. № 1. С. 212-225. DOI: https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-1(1)-212-225

65. Шерстюк С.О., Наконечна С.А., Зотова А.Б., Іваненко М.О. Специфіка професійного етикету лікаря у навчанні студентів-медиків. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»).* 2024. № 5. С. 1453-1460. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-5(39)-1453-1460

17. Інформаційні ресурси

1. Електронна адреса сайту ВНМУ ім. М.І. Пирогова. URL: http://vnmu.edu.ua
2. Електронна адреса сайту бібліотеки ВНМУ ім. М.І. Пирогова. URL: http://library.vnmu.edu.ua
3. Репозиторій ВНМУ ім. М.І. Пирогова. URL: https://dspace.vnmu.edu.ua/
4. Електронна адреса сайту кафедри менеджменту та маркетингу. URL: https://new.vnmu.edu.ua/department/64
5. Закон України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 № 1023-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text
6. Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text
7. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 № 222-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text
8. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/
9. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського. URL: http://www.dnpb.gov.ua/
10. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. URL: http://www-library.univer.kharkov.ua/
11. Наукова бібліотека Львівського національного університету ім. І.Я. Франка. URL: https://www.lnulibrary.lviv.ua/resources/electronic-libraries/
12. Наукова бібліотека Черкаського національного університету ім. М. Максимовича. URL: https://biblioteka.cdu.edu.ua/
13. Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету. URL: https://libr.knmu.edu.ua/
14. Google Академія. URL: https://scholar.google.com
15. Prometheus – платформа онлайн-курсів. URL: https://prometheus.org.ua/
16. EdEra – українська студія онлайн-освіти. URL: https://ed-era.com/
17. EduHub. Освітня агенція. URL: EduHub.in.ua
18. Студія онлайн-освіти EducationalEra. URL: https://ed-era.com
19. Дія. Освіта. URL: https://osvita.diia.gov.ua
20. Освітня онлайн-платформа. URL: https://sendpulse.ua
21. Платформа онлайн-освіти. URL: https://impactorium.org
22. Освітній хаб – EduHub.in.ua. URL: https://eduhub.in.ua